

N:o 94.

Af herr **C. J. Ödman**, *angående höjning af fonden för fiskerinäringens befrämjande.*

Sedan 1891 års Riksdag på grund af kongl. proposition beviljat ett anslag af 100,000 kr. till en fond för fiskerinäringens främjande, blefvo under en följd af år lån från denna fond förmedlade enligt de bestämmelser, Kongl. Maj:t härför låtit utförda den 3 juni 1892.

Såväl genom de utlemnade lånens obetydliga belopp som äfven genom de villkor och bestämmelser, som för deras tillgodonjutande erfordrades, var emellertid denna fond ej mächtig tillgodose det viktiga ändamålet för sin verksamhet. Vid förra årets riksdag väcktes emellertid af representanter för Göteborgs och Bohus' län motion i syfte att dels öka fondens tillgångar och dels att underlätta villkoren för erhållande af lån derifrån. På grund af denna motion beslöt Riksdagen visserligen att genom lindrade bestämmelser för lånens erhållande söka vinna ändamålet med fondens bildande, men genom inskränkning i det föreslagna beloppet är fonden fortfarande ur stånd att ens närmelsevis kunna uppfylla sin bestämmelse.

De till denna fond anslagna medel utgöra nemligen ej mer än tillsammans 200,000 kronor, och utaf denna summa skola lån utdelas icke endast för anskaffande af fiskebåtar och redskap för såväl hafs- som insjöfisket, utan äfven låneunderstöd lemnas för anläggande af smärre inrättningar för tillgodogörande och förädling af fiskets produkter. Med andra ord, hvarje län i Sverige eger att genom sitt landsting eller hushållnings-sällskap blifva delaktigt af denna lånefond för hvarje fiske eller fiskeförädlingsföretag, som är å bane.

Jemför man denna för sitt ändamål obetydliga lånefond med de stora belopp, öfriga länder uppoffra för utvecklingen af fiskerinäringen, så torde man finna, huru förbisedd vigten af denna näring är hos oss, och dock är den en betydande inkomstkälla hos samtliga våra kustprovinser samt gifver i det län, jag representerar, uppehälle åt åtskilliga 10,000-tal personer och representerar ett årligt fångstvärde af öfver 3,000,000 kronor. Genom sillfiskets felslående och det allt ringare utbytet af strandfisket tvingas fiskarena att allt längre ut på hafvet söka sin fångst, men härtill fordras större och dyrbarare fartyg och redskap, för hvilkas anskaffande erfordras större kapital, än hvad fiskarena sjelfva kunna åstadkomma. Då nu staten i hvarje fall eger den mest betryggande säkerhet för återbetalningen af dessa lån genom landstings eller hushållningssällskaps ansvarighet, och då mig veterligen hvarken långgifvaren (staten) eller låneförmedlarne lidit någon som helst förlust genom dessa lån, vittnar detta tydligt om att vår skärgårdsbefolkning är väl förtjent af sådan mellankomst från statens sida.

Som exempel på behovet af sådant förlagskapital för denna näring må anföras, att för närvarande ligga inne ansökningar om sådana lån från ett fögderi i Bohuslän å tillsammans öfver 90,000 kr. samt från ett annat öfver 40,000 kr., och likväl hafva ansökningar till ungefär liknande belopp måst tillbakavisas, då ingen utsigt förefans för erhållande af nuvarande lånemedel.

Den ekonomiska afmattning, som i Bohusläns skärgård är en följd af det uteblifna sillfisket, lägger hinder i vägen för vår fiskarebefolkning att genom anskaffning af de dyrbara redskap, som fordras för utrustning af en utomskärs gående fiskeflotta, och fara är, att denna sjövandande fiskarebefolkning i saknad af egna fartyg måste söka tjänst i utlandet för att der bemanna deras handels- och fiskareflottor, hvilka drifva sitt yrke under mera lyckliga ekonomiska förhållanden. Det utmärkta sjömansmaterial, som vi ega i vår kustbefolkning och hvilket utgör en viktig faktor för såväl vår handelsflottas som vår marins behof, torde bäst kunna bevaras för hemlandet — för dess näring och dess försvar — genom att skaffa den sysselsättning och utkomst i eget land.

Då jag sålunda finner en betydande förhöjning af denna fond vara af behovet påkallad, men på grund af Riksdagens förut gjorda uttalanden i denna fråga ej anser detta ändamål nu på en gång kunna vinnas, nödgas jag för tillfället begränsa det önskvärda beloppet till endast hvad

som under den närmaste framtiden kan vara till fyllest, och vågar jag därför föreslå,

att Riksdagen måtte besluta höja beloppet af fonden för fiskerinäringens främjande med 200,000 kronor

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 27 januari 1900.

Carl J. Ödman.

N:o 95.

Af herr **J. Andersson** i Öhrstorp m. fl., *om anslag för gjutande i brons af vissa Riksdagen tillhöriga reliefporträtt och byster.*

I Riksdagens ego finnes en samling reliefporträtter och byster af framstående och bemärkta, numera till större antalet affidna riksdagsmän, hvilka äro utförda af den kände skulptören Svén Andersson. Det beaktansvärda med denna samling porträtter är, att konstnären utan någon som helst ersättning skänkt densamma åt staten uteslutande af intresse att åt efterverlden bevara utseendet af mera framstående riksdagsmän.

I anseende till det ringa utrymme, som förefinnes i nuvarande riksdagshus, hafva dessa porträtter måst inrymmas i ett litet afsides liggande rum, der antagligen många af Riksdagens ledamöter och än flere af den utanför Riksdagen stående allmänheten ej kunna erhålla tillfälle att taga denna i sitt slag värdefulla och enastående samling i betraktande. Det är emellertid antagligt, att i det nya riksdagshuset dessa i politiskt-historiskt hänseende värderika minnen af om fosterlandet förtjente män komma att beredas en för deras bevarande och hågkomst mera lämplig plats än den nu anvisade. Dessa reliefporträtter äro gjutna i gips, ett material icke blott i och för sig sjelf bräckligt, utan äfven synnerligen